

Montering & skötsel

Massivträ

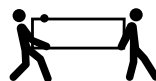
Till dig som monterar

Läs
anvisningarna
noga!

Dessa anvisningar är till hjälp vid montering av bänkskivor i massivträ. Felaktig hantering kan avsevärt förkorta skivornas livslängd. Om monteringen inte utförts enligt dessa anvisningar, gäller inte garantin. Läs därför igenom anvisningarna noga.

Packa upp direkt!

Varje skiva kontrolleras noggrant när den packas. Ange genast på fraktsedeln, före signering, om godset visar tecken på skada. **Skriv tydligt: skadat gods!** Har det uppstått en transportskada syns det oftast på emballaget. Dock inte alltid. Packa omgående upp skivorna och kontrollera att de är tillverkade enligt beställning och ej har en dold transportskada. En dold transportskada måste anmälas inom den av transportbolaget bestämda tiden, se fraktsedeln. Varorna får inte ha flyttats från ursprunglig leveransadress. Anmäl transportskadan till LG Collection om transport skett med Schenker, annars direkt till transportören.

Om skivorna inte kan monteras samma dag som de levereras, gäller särskilda krav för förvaring. Läs om detta på nästa sida.

Täck alltid skivorna med lämpligt skydd före och under monteringen. Tejpa inte på skivans finsida. Det förpackningsmaterial vi använder kan deponeras, komposteras eller förbrännas i godkänd anläggning för industriell förbränning.

LG Collection är ansluten till FTI Förpacknings & Tidningsinsamlingen.

Garanti

LG Collection lämnar fem års garanti mot material- och tillverkningsfel under förutsättning att dessa anvisningar för hantering, montering, skötsel och underhåll följs. Om det finns skador som faller under vår garanti, ska det snarast anmälas till vår återförsäljare. Anmärkningar på utförande måste göras innan skivan börjar monteras. **Monterade bänkskivor betraktas alltid som godkända vid monterings början.** Eventuella skador i form av repor, avskavningar eller slagmärken anses då vara monteringskador, som inte omfattas av vår garanti.

5 års
garanti!

Garantin täcker inte skada som uppkommit genom inträngning av fukt, till exempel vid skarvar eller om skivan limmats vid underlaget. Skivor får returneras endast efter överenskommelse och ska emballeras väl. Vid retur räknas kund som varuavsändare och ansvarar därmed för korrekt emballering av returgodset.

LG Collection ansvarar inte för demontering och montering av ny skiva. LG Collection följer i övrigt branschavtalet ABM07.

Förvaring

Skivorna ska monteras så snart som möjligt efter leverans. Bänkskivorna är alltid klimatiserade och plana när de lämnar fabriken. I ett lufttätt transportemballage bibehålls träets fuktbalans vilket är en förutsättning för skivornas planhet. Om de behöver förvaras i väntan på montering ska de förvaras lufttätt, plant och i rumstemperatur. Oplana skivor, orsakade av felaktig förvaring, försvårar eller omöjliggör ett korrekt montage.

Om monteringen inte kan ske direkt:

- Öppnad, eller skadad förpackning återförsluts, lufttätt!
- Förvara skivorna plant, inomhus, i rumstemperatur.
- Placeras inte på betonggolv.
- Utsätt inte skivorna för direkt solljus eller strålningsvärme.

Dröjer monteringen mer än ett par veckor ökar risken för oplanhet i skivan.

Materialet

För att skapa en massiv träskiva sågas träet upp i stavar som sedan limmas ihop. Genom att först dela upp träet i mindre bitar och sedan limma ihop det igen, stabiliseras träet. Limmet som används för att sammanfoga stavarerna är en vattendispersion av PolyVinylAcetat (Vitlim).

Oljan som används för grundbehandling är svensk högraffinerad kallpressad linolja. Vissa träslag kan vara behandlade med ett vax, som består av vegetabiliska oljor och naturliga vaxer. Avsågningar och spån som uppkommer under monteringen kan deponeras, komposteras eller förbrännas.

Förberedelser

Konfektionerade skivor är tillverkade enligt kundens önskemål och uppgivna mått. Mät ändå och kontrollera om skivan behöver sågas till på platsen. Andra skivor säljs per meter, och ska sågas till på plats.

Läs hela anvisningen innan du börjar!

Tänk på att väggar sällan är helt raka och att hörn kan vara ur vinkel. Kontrollera med vattenpass, att skivans blivande underlag är plant och vågrätt. Kontrollera också eventuella vinklar.

Om skivan är oljad, måste du ha tillgång till olja att använda i samband med och omedelbart efter monteringen. Använd samma typ av olja som vi använt på LG, LiGna Träolja.

LG Collection har satt samman en monteringsats med olja, monteringsvinklar, lim för skarvar och annat som är bra att ha vid montering och underhåll. Monteringsatsen köper du hos din leverantör.

I monteringsatsen ingår aluminiumtejp att skydda eventuellt urtag för spishäll. Kvar blir minst en meter som ska fästas på undersidan av skivan, i framkant, från diskmaskinen och bort mot diskbänken. Monteringen kan göras då temperaturen är runt +20° och luftfuktigheten mellan 40 och 60%.

Såga i massivträ

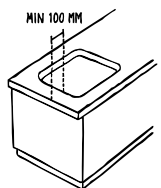
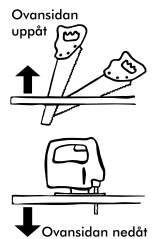
Använd en fintandad handsåg. Börja såga från framkanten och håll sågen nästan lodrätt. Så snart du passerat kanten ska sågvinkeln minskas till 20 - 30 grader. Pressa bara under den nedåtgående sågrörelsen, så att inte ytan fläks upp.

Du kan också använda elektrisk cirkelsåg eller sticksåg. Såga då med den blivande ovansidan nedåt, så att sågtänderna skär i riktning mot ytan. Börja såga vid framkanten.

Ursågningar för diskho, spishäll m.m. gör du genom att först tillverka en mall. Märk enligt mallen med mjuk blyertspenna. Tänk på att spegelvända mallen om du gör märkningen på baksidan.

Uttag måste placeras minst 100 mm från kant eller annat uttag. Tänk på att ge träet fem millimeter rörelsefog mot infällda enheter.

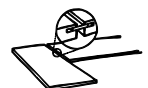
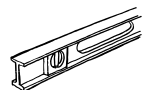
Alla nya sågsnitt behandlas rikligt med olja som beskrivs under avsnittet Oljade skivor.

Montering

Lägg skivan på underlaget för att kontrollera att den passar. Om skivan är konfektionerad och ändå inte passar, tar du kontakt med vår återförsäljare innan du fortsätter monteringen.

Bänkskivan monteras plant på stadigt underlag. Kontrollera med vattenpass. Vinkelhorn och andra skarvar levereras med kopplingsbe-

slag och en sleif. Prova sleifen och kontrollera att skivornas ytor är i nivå med varandra. Skarvar mellan bänkskivor kan bli ojämna om skivorna är olika konditionerade. Sådana ojämnheter utjämnas med mellanlägg eller neddragning om de inte jämnas ut genom att skivorna får ligga lösa i ett uppvärmt rum några dagar innan monteringen fortsätter.

TIPS!

Skulle justermånen vara för snäv mellan sleif och spår, kan man ta ut sleifen och skära till den med en mattniv eller liknande. På så sätt kan man få de extra tiondelarna som krävs.

Alla skarvar måste ha stöd underifrån så att de inte med tiden kan gå isär. Vid hörnskivor måste skivans bakkant få stöd vid A och B. Om inte stödet utformas på rätt sätt, kan skarvarna bli otäta.

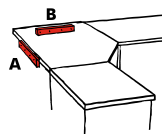
Ta bort skivan igen. Om skivan ska skarvas med beslag kan du behöva ta upp hål i underlaget för att kunna dra åt kopplingsbeslagen underifrån.

Med en oljad skiva ger du undersidan en sista inoljning innan monteringen fortsätter. Låt oljan suga in i en halvtimme, och fördela under tiden överskott av olja med en trasa.

Använd alltid den behandling som LG rekommenderar. Konfektionerade skivor levereras med olja eller vax för första tidens efterbehandling. Det kan vara LiGna Träolja, LiGna Hårdvaxolja eller vax. Är du osäker, fråga din återförsäljare eller ring oss på LG.

Justera spisen, så att ovansidan är ett par millimeter över bänkskivans yta. Lämna 5 mm ventilationsavstånd mellan bänkskiva och spis.

I ursågningar för spishåll ska du försegla den råa kanten med olja eller fuktspärr (typ för våtrum) sedan monterar du aluminiumtejp över förseglingen. Olja/hårdvaxa träet innan du monterar aluminiumtejp.

Diskmaskin

Tänk på följande:

- Ventilation
- Ångskydd (ThermoReflect)
- Ingen skarv över diskmaskinen
- Diskmaskinen ska ha isolerad toppyta

Se till att det finns god ventilation över och omkring diskmaskinen.

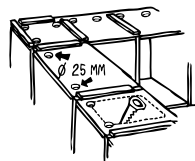
Många moderna diskmaskiner är numera designade så att de sluter tätt mot bänkskivans undersida. Dessutom är de dåligt isolerade och utsätter därför bänkskivan för alltför hög värmepåfrestning.

ThermoReflect (560x600x4 mm) är en reflekterande isolering som kraftigt motverkar värmestrålning och ånga ifrån diskmaskin. Denna skall alltid monteras på undersidan av bänkskivan ovanför diskmaskin. Om den ej är levererad monterad ifrån LG Collection fästs den med 5 stift (häftpistol) ett i varje hörn samt ett stift i mitten. I framkant fästs ThermoReflect skivan med Alu-tape. Ventilation runt och över diskmaskinen måste dock alltid finnas så att den varma luften kan ventileras bort ifrån skivan.

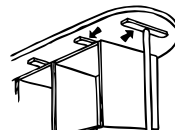
Anmärkningar mot att skivan påverkas över en diskmaskin täcks inte av garantin om inte ThermoReflect är monterat. Diskmaskiner levereras ofta med skyddslist av aluminium eller liknande. Denna ska alltid monteras enligt maskinleverantörens anvisningar. Tänk också på att skydda/täta eventuella skarvar som kan påverkas underifrån av diskmaskinens ånga. Använd gärna aluminiumtejp!

Kontrollera underlaget

Innan du fäster skivan, kontrollerar du att skivan får luft även underifrån. Lägg aldrig skivan direkt på skåp med hel ovansida. Borra då ordentliga ventilationshål, minst 25 mm diameter, i bakkanten av skåpens ovansida med 250 mm avstånd och lägg skivan på minst 5 mm tjocka lister. Varje gång du sedan öppnar en låda eller en skåpslucka, kommer du att ventileras skivans undersida.

En massiv träskiva som kröner ett murverk får aldrig läggas direkt ovanpå murverket. Lägg skivan på minst 5 mm tjocka lister.

Om skivan hänger fritt mer än 150 mm måste den få stöd underifrån.

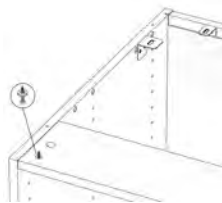
Skruva fast ett stöd av trä, minst 25 mm tjockt, eller en metallprofil, som med fördel kan fräsas in i skivans undersida. Stöden placeras på högst 600 mm avstånd. Om skivan monteras med god luftväxling och med stöd där den hänger fritt, minskas risken att den slår sig.

Fäst skivan rätt

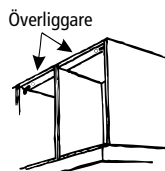
Fäst skivan underifrån med de bifogade vinklarna så att skivan kan röra sig på djupet. Vinklarna ska monteras med högst

600 mm avstånd utmed skivans längd. Även skivans ändrar ska fästas med monteringsvinklar. Skivan från aldrig limmas eller siliconas fast!

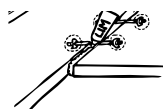
Fäst vinklarna så nära bakkant och framkant du kan. Alternativt kan du i framkant borra ett hål genom överliggaren och fästa med skruv och bricka. Hålet måste vara minst dubbelt så stort som skruven. Om överliggaren är så bred att infästning med vinkel kommer mer än 50 mm från skivans kant, borrar du genom överliggaren och monterar med skruv och bricka. Om överliggaren använts så fästs en vinkel i var ände mellan överliggare och skåpsida så att överliggaren sitter stabilt.

Massivträ är ett levande material, och därför rör det sig med årstidernas växlingar. Exempelvis kan en skiva av bok med djupet 600 mm variera med 5 mm under ett år. Skruvarna får inte vara så hårt åtdragna att den naturliga rörelsen hindras. Skivan läggs med fem millimeter rörelsefog i bakkant.

Har skivorna skarv, monteras slejfen och skivorna skjuts ihop helt. Montera kopplingsbeslagen och dra åt underifrån för att kontrollera passningen. Skarven ska göras när skivan ligger på plats för att inte senare ge problem med bristande täthet.

Skarvar limmas med Vitlim från framkant och 100 mm in. Skivan fästs vid underlaget genom vinklarna. Under monteringen kan du hålla skivan på plats med tvingar. Använd skyddande mellanlägg, så att ytan inte skadas.

Vid montage av spishäll bifogar vissa fabrikanter monteringsramar/skenor. Det är nödvändigt att monteringshålen i dessa är avlånga för att tillåta skivans rörelser. Utan avlånga hål finns risk för att träet spricker. Monteringsramar/skenor utan avlånga skruvhål får ej användas!

Oljade skivor ska omedelbart efter monteringen behandlas med LiGna Träolja som beskrivs i Underhåll av träskivor.

Underhåll av träskivor

Har du valt en massiv träskiva har du valt ett naturligt material som kräver omtanke och underhåll för att behålla sin skönhet under många år. Och en, rätt skött, massiv träskiva blir bara vackrare med åren. Observera att all behandling och allt underhåll ska utföras på torra skivor.

Låt aldrig vatten stå på skivan. Då kommer träet att svälla och i värsta fall även spricka. Torka torrt - extra viktigt på skivans kanter vid diskhon.

Kaffebryggare kan också ställa till problem. En del kaffebryggare blir mycket varma på undersidan, och den värmen torkar ut träet. Det kan ge fläckar och sprickor. Speciellt viktigt är detta om du har en underlimmad diskho. En kaffebryggare, liksom frituregrytor och andra varma apparater, ska för säkerhets skull alltid stå på ett underlägg.

Oljade skivor

Första tidens behandling av oljade skivor är oerhört väsentlig för att de ska bli lättskötta och snygga under en lång tid framåt.

Träskivans fibrer behöver mättas med olja för att skivan ska bli formstabil samt motstå fukt och smuts. Detta sker med upprepade behandlingar och tar cirka ett år. När detta är klart har du en helt underbar naturprodukt.

Vid montering ska samtliga sidor och kanter oljas med LiGna Träolja, en högraffinerad kallpressad rå linolja. Lägg på flödigt och arbeta in oljan med trasa. För extra len yta använder du mjuk slipkloss (extra fin). Glöm inte kanterna! Låt oljan ligga på i minst 60 minuter. Fördela emellanåt överskottet till de delar som suger mycket. Gnugga sedan ytorna torra med en luddfri trasa. Var försiktig så att oljan inte kommer i kontakt med annat än bänkskivan. Torka bort direkt! Intorkad olja är mycket svår att avlägsna! Om inte ytan torkas helt torr efter tre timmar utan får ligga längre så torkar den till en kladdig, seg yta som är mycket svår att få bort. **Den trasa eller svamp du använt kan självantända då oljan oxiderar!** Blöt med vatten och slå in lufttätt eller elda under kontrollerade former!

Efter en behandling med olja kan i flera dagar olja tränga upp och skada tidningar och böcker!

Upprepa behandlingen minst en gång första veckan, därefter en gång i veckan i tre veckor. Upprepa efter en månad, tre månader och sex månader. Behandla sedan med olja och trasa tre till fyra gånger om året.

Har det kommit smuts ner i träets porer, använder du mjuk slipkloss (extra fin). Behandla med ny olja. Efter en månad eller två behöver träet ytterligare behandlingar.

Till en början kommer fibrer att resa sig så att ytan känns sträv. Då använder du en mjuk slipkloss (extra fin) och arbetar i träets längdriktning varefter skivan behandlas med ny olja.

En del starka rengöringsmedel löser olja. Då blir ytan ljus och sträv.

Behandla med olja omedelbart som beskrivits ovan och försök hitta ett rengöringsmedel som inte löser olja.

Vaxade skivor

Det är främst skivor av björk och lönn som vi vaxar på LG, men även skivor av andra träslag kan vaxas. Med vaxning bibehålles färgtonerna i träet, ljusa träslag ska ju behållas ljusa. Med olja djupnar tonerna, vilket oftast eftersträvas. Björk däremot blir mörk och flammig.

Om din skiva är vaxad, kräver den underhåll. Behandla skivorna med vax så fort ytan känns sträv, uttorkad eller sliten. Lämna inte vatten på ytan och skydda träet mot värme från exempelvis kaffebyggare eller fritygryta.

En vaxad yta är behandlad på LG i flera steg, en process tar flera timmar. Slutresultatet är en hård, skyddande yta. På en sådan yta ska du aldrig använda slipande material som ScotchBrite (motsvarande) eller slippapper.

Bodenmilch finns att beställa som tillbehör. Det är ett rengöringsmedel som inte innehåller vax. Bodenmilch kan aldrig ersätta vax.

För att rengöra ytan, tvätta med Bodenmilch två eller tre gånger per år. Häll ut lite Bodenmilch, stryk ut och torka av överskottet med en trasa. Trasan kan gärna vara fuktig.

En uttorkad, skadad eller sliten yta måste alltid få ett nytt vaxskikt. Gnid in vax. Torka bort överflöd och polera ytan. Låt torka i minst åtta timmar

Hårdvaxolja skivor

LiGna Hårdvaxolja ger ett ytskikt med mycket bra skydd.

Skydda skivornas yta ordentligt vid montage, kakling o.s.v. Tejpa inte på skivans finsida. Om ytan skadats eller påverkats måste skivorna, innan de tas i bruk, behandlas med LiGna hårdvaxolja.

Då varje skiva (liksom varje stav i varje skiva) är unik, krävs olika mängd LiGna Hårdvaxolja för att mätta ytan och bygga ett fullgott ytskikt. Detta framträder först efter en tids användning. Därför är det särskilt viktigt att du under första året kontrollerar om dina skivor behöver underhållas med LiGna Hårdvaxolja. Detta gäller även när ytan blivit sliten eller skadad. Om din skiva har en underlimmad diskho, är det extra viktigt att ändrträet och kanter vid diskhon alltid har ett bra skydd.

Gör så här:

Slipa vid behov med fint sandpapper eller slipsvamp. Torka rent. Lägg på ett tunt lager LiGna Hårdvaxolja. Torka i träets längdriktning med torr trasa. Se till att en tunn film uppstår.

Låt torka i minst åtta timmar. Vid hårt sliten skiva eller om ytan slipats trären upprepas behandlingen ytterligare två gånger. Var försiktig så att hårdvaxoljan inte kommer i kontakt med annat än bänkskivan. Torka bort direkt! Intorkad hårdvaxolja är mycket svår att avlägsna! Hårdvaxolja har en begränsad hållbarhet på ca ett år. Kom ihåg att skruva på korken ordentligt. Skaka alltid burken före användning!

De trasor och svampar du använt kan självantända då oljan oxiderar! Blöt med vatten och slå in lufttätt eller elda under kontrollerade former!

Skivor med infärgad hårdvaxolja eller svartbets

Vid leverans av skivan medföljer två burkar. LiGna Hårdvaxolja och pigmenterad Hårdvaxolja eller Svartbets.

Till normalt underhåll används LiGna Hårdvaxolja enligt ovan. Om skivan skulle skadas eller ytan slipas ner så mycket att träets naturliga färg framträder, används den pigmenterade Hårdvaxoljan/Svartbets som grundbehandling på det skadade stället. Ovanpå denna grundbehandling läggs sedan LiGna Hårdvaxolja enligt ovan. Skivan är behandlad med tre tunna lager LiGna Hårdvaxolja när den lämnar fabriken.

Om olyckan är framme

En träyta tycker inte om att du ställer heta kärl på den.

Starka rengöringsmedel liksom andra starka vätskor som alkohol kan påverka skivan.

Om ytan har skadats eller missfärgats kan du alltid slipa bänkskivan. Det är ju just det som är fördelen med massivträ. Men efter en sådan slipning måste du ytbehandla från grunden igen. Det materialet som behövs finns hos våra återförsäljare, se LG:s hemsida.

Slagmärken kan många gånger repareras med varmt vatten, som får träet att svälla och återta sin form. Detta är lättast med trä som behand-

lats med olja och svårast med en vaxad yta, men det kan alltid vara värt ett försök.

Har du slipat ytan, kan du alltid byta från olja till vax eller tvärtom, men ytan måste behandlas som om den var obehandlad. Vid byte från en behandling till en annan gäller alltid att man slipar ner hela ytan ordentligt. Detta görs lämpligtvis när skivorna ändå är i behov av ny behandling.

Putsningen blir betydligt enklare när ytan är lite uttorkad och sliten jämfört med nybehandlad.

Väljer du olja, behandlar du enligt det schema som beskrivits tidigare.

Väljer du vax, följer du fabrikantens anvisningar.

Väljer Du LiGna Hårdvaxolja, behandla då skivan tre gånger som beskrivs i avsnittet Hårdvaxoljade skivor.

Undvik linolja på en skiva av björk eller lönn. Då riskerar du att skivan blir mörk och flammig. För att reparera det, måste flera millimeter slipas bort. På björk och lönn bör du använda vax eller LiGna hårdvaxolja.

Undvik
linolja på
björk eller
lönn.

Trä är ett levande material som inte låter sig kommenderas. Därför kan den färdiga produkten avvika mot prov beträffande färg och mönster genom naturliga skillnader i träet samt genom påverkan av ljus.

En bänkskiva av massivträ behöver lite underhåll av och till. Följer du våra råd i den här handledningen, kommer din nya bänkskiva bli till glädje under lång tid.

www.lgcoll.se

LG Collection är en del av Pelly Group